

представникам цієї культури. Крім того, у фільмах нерідко містяться соціальні та культурні алюзії та метафори, зрозумілі лише глядачеві, який дивиться фільм мовою оригіналу, але не сприймаються глядачами перекладеного фільму або серіалу. Оскільки не завжди існує можливість донести таку інформацію до глядача, перекладачеві доводиться використовувати короткі пояснення в діалогах між героями [6].

До основних методів перекладу засобів створення комічного ефекту відносять транслітерацію, транскрипцію, калькування або покомпонентний переклад, антонімічний переклад, цілісне перетворення, логічний розвиток, додавання, вилучення, конкретизацію і генералізацію [4]. Для досягнення адекватності перекладу кінотексту обов'язковим є використання різних видів перекладацьких трансформацій.

Таким чином, у ході нашого дослідження було визначено та розглянуто лінгвістичні та екстралінгвістичні особливості кінотексту, обґрунтовано поняття «гумор» у лінгвістичному контексті та визначено труднощі перекладу в кінотексті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дземидок Б. О комическом. М., 1974. 56 с.
2. Конкульовський В. В. До визначення одиниці перекладу кінокомедій. Наукові записки КДПУ ім. В. Винниченка. Сер. Філологічні науки. 2012. Вип. 104 (1). С. 263–266.
3. Самохіна В. О. Сміхове сприйняття світу в англомовній лінгвокультурі. Актуальні проблеми філології, мовознавства, перекладознавства та методики викладання філологічних дисциплін : І Міжвуз. наук.-практ. конф., 28–29 травня. 2010 р. : тези доп. Маріуполь : ПДТУ, 2010. С. 26–30.
4. Чередниченко О. І. Складові професійної компетенції перекладача: рівень магістра. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. 2007. № 772. Харків. С. 18–20.
5. Anderman G., Diaz-Cintas J. Audiovisual Translation: Language Transfer on Screen Text. Palgrave Macmillan, 2009. 272 p.
6. Diaz Cintas J. New Trends in Audiovisual Translation. Main Challenges in the Translation of Documentaries. Salisbury, 2009. 270 p.
7. Muecke D. C. The Communication of Verbal Irony. New York, 2002. 194 p.

Позднякова Аліна

Науковий керівник – проф. Оран Марина

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ АКАДЕМІЧНОЇ ПРОКРАСТИНАЦІЇ ТА СУБ'ЄКТИВНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Психологічні дослідження сприймання часу та працездатності призвели до виникнення у психологічній науці поняття «прокрастинація». У 70 роках 20 століття термін був введений у психологічну науку П.Рікенбахом у його праці «Прокрастинація в житті людини». В середині 1980-х років було здійснено теоретико-практичний аналіз феномену прокрастинації (Solomon; Lay, Rothblum, Solomon). Були розроблені опитувальники для вивчення прокрастинації (Aitken; Lay; McCown et al.; Tuckman). Н. Мілгремом зі співавторами (Milgram et al., 1993) було

виокремлено п'ять видів прокрастинації, зокрема: 1) повсякденна (побутова); 2) прокрастинація у прийнятті рішень; 3) невротична; 4) компульсивна; 5) академічна [8].

Сучасні українські дослідники активно вивчають різні види прокрастинації, зокрема академічної [5]. У роботі В.Дуб проаналізовано основні причини виникнення академічної прокрастинації, серед яких виокремлюються відсутність мотивації до навчання, стрес як наслідок невпевненості та страху перед майбутнім, відсутність умінь будувати ієрархію цілей і цінностей та планувати навчальну діяльність, лінь, неефективне керівництво з боку викладачів, недостатність прямої комунікації та надлишок віртуальної, зовнішні відволікальні фактори [1]. У дослідженні Н. Ткаченко та Є. Косікової виявлено, що чим вищим буде рівень академічної прокрастинації, тим нижчими будуть: прагнення досягнення успішних результатів у процесі діяльності; цілеспрямованість, наполегливість та сумлінність у виконанні завдань; відкритість новому досвіду та саморозвиток особистості [6]. В той же час, чим вищим буде рівень академічної прокрастинації, тим вищими будуть прагнення уникати невдач у діяльності та нейротизм. Як зазначає А. Мудрик, знизити рівень академічної прокрастинації можуть уважне ставлення викладачів до студентів, урахування їхніх індивідуальних особливостей у процесі навчання, введення системи заохочень, сприяння розвитку академічних зв'язків і взаємодопомоги між студентами, упровадження різноманітних методів і технологій навчання, застосування ефективних систем планування та форм виконання завдань студентами, а також опанування студентами техніками управління часом (тайм-менеджмент) та навички планування часу [4].

У ґрунтовному дослідженні О. М. Журавльової прокрастинація розглядається як системний конструкт в єдності біологічної (нейропсихологічний та психосоматичний компоненти) та психосоціальної (рефлексивний, афективно-мотиваційний та конативно-регулятивний компоненти) структури. Авторкою також виявлено причини прокрастинації та розроблено авторську методику діагностики конструкту прокрастинації [2].

Питання взаємозв'язку психологічного благополуччя та прокрастинації досі не отримало належного наукового висвітлення. Суб'єктивне психологічне благополуччя у найбільш широкому розумінні розглядають як динамічну когнітивно-емоційну оцінку людини якості власного життя загалом та окремих його сфер, яка формується на основі об'єктивних (умов життя та діяльності, задоволеності базових потреб, стану здоров'я тощо) чинників, сприйнятих і засвоєних особистістю із урахуванням її індивідуально-типологічних особливостей (темпераменту і характеру, спрямованості особистості, особливостей самооцінки та самоприйняття, сенсожиттєвих та ціннісних орієнтацій) (Е.Дінер, М.Селігман, К.Ріфф.). У дослідженні Л. Котляр визначено, що психологічне неблагополуччя спричинює

прокрастинацію, яка виявляється через страх неуспіху, особистісну та ситуативну тривожність, невміння планувати та погану орієнтацію в часі [3].

Зазначені теоретичні міркування зумовили формування гіпотези про взаємозв'язок прокрастинації і рівнем задоволення/незадоволення особистістю власним життям. З метою вивчення причин академічної прокрастинації нами було здійснено дослідження взаємозв'язку останньої з рівнем суб'єктивного благополуччя студентів. Для емпіричного дослідження ми використали: 1) авторську методику О.Журавльової для діагностики конструкту прокрастинації [2], 2) Шкала суб'єктивного благополуччя [7]. Вибірку склали 147 студентів закладів вищої освіти, середній вік 18 років, з них 39,45% - представники чоловічої статі, 60,45% - представники жіночої статі.

У результаті обробки емпіричних даних ми виявили, що 17,0 % респондентів характеризуються високим рівнем прокрастинації, 66,64 % середнім рівнем та 16,36 % низьким рівнем. За результатами шкали суб'єктивного благополуччя (СБ) високий рівень СБ виявлено у 14,96 % респондентів, середній рівень - у 68,68 % та низький – у 16,36 % опитаних.

Істотним для підтвердження чи спростування нашої гіпотези було визначення кореляційного зв'язку. Згідно з результатами обчислення, коефіцієнт кореляції (за Пірсоном) між показниками рівня академічної прокрастинації та рівня суб'єктивного благополуччя $r = 0,34$, що на рівні значимості $p \leq 0,01$ є статистично значущим. Це вказує на наявний позитивний кореляційний зв'язок між зазначеними показниками, що, у свою чергу, свідчить про те, що про те, що обидві змінні рухаються в одному напрямку. У нашому випадку це означає, що якщо студенти відкладають неприємні справи на пізніше, то краще емоційно внутрішньо почуваються. З іншого боку, психологи часто розглядають прокрастинацію як механізм боротьби з тривогою, пов'язаною із початком або завершенням справ, ухваленням рішень. Сучасна психологія схиляється до того, що прокрастинація — це вираз емоційної реакції на планові або необхідні справи. Відтак, виявляється, що відкладання студентами справ, пов'язаних із навчанням позитивно впливає на переживання задоволення власним життям. І водночас, студенти, які мають вищий рівень суб'єктивного благополуччя схильні більше відкладати виконання навчальних завдань.

Таким чином, простежується вияв прокрастинації як захисної реакції організму з метою вберегти себе від потенційного стресу. Наступні кроки дослідження слід здійснити в напрямку вивчення взаємозв'язку академічної прокрастинації із ситуативною тривожністю, яка виникає тоді, коли відкладені і невиконані навчальні завдання стають тригером, що викликає напруження і схвильованість.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дуб В. Особливості прокрастинації студентів. Проблеми гуманітарних наук. Психологія, 2020, № 47. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-8437.47.229345>
2. Журавльова О. В. Психологія прокрастинації особистості : монографія. Луцьк : Вежа–Друк, 2020. 420 с.
3. Котляр Л.І. Психологічне неблагополуччя та питання прокрастинації державних службовців. Публічне управління і адміністрування в Україні, 2021, вип. 21, с. 41 – 44.
4. Мудрик А., Юрчук, Ю. Явище академічної прокрастинації у студентському колективі. Режим доступу: <https://www.inforum.in.ua/conferences/20/56/416>
5. Соболева С. Академічна прокрастинація як психолого-педагогічна проблема. Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди". Педагогіка. Психологія. Філософія. 2014, вип. 34, С. 190-197. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gvpdpu_2014_34_26.
6. Ткаченко Н. В., Косікова Є. С. Особистісні чинники академічної прокрастинації студентів молодших курсів навчання. Актуальні проблеми психології, Т. XI, Випуск 18, С.305 -325.
7. Фетискин Н. П., Козлов В. В., Мануйлов Г. М. Шкала субъективного благополучия. Социально-психологическая диагностика развития личности и малых групп. М.: Институт психотерапии, 2002. С. 467-470.
8. Milgram N. A., Marshevsky S., Sadeh C. Correlates of academic procrastination: discomfort, task aver-siveness and task capability. Journal of Psychology, 1995, V. 129, № 2, pp. 145-155.

Лагутіна Ірина

Дмитрів Ірина

Науковий керівник – викл. Наливайко Марія

ПОРУШЕННЯ МОВНИХ НОРМ НА УКРАЇНСЬКИХ ТЕЛЕКАНАЛАХ

У наш час телебачення стало невід’ємною частиною повсякденного життя. Саме тому мовлення, яке звучить з екрана, можна називати зразком повсякденного спілкування. У лексичі руйнуються відокремлення між різними категоріями слів. Працівники телеканалів використовують просторіччя, жаргонізми тощо. Під час дослідження проблем мовлення на телебаченні для аналізу було вибрано найпопулярніші телеканали: «1+1», «Інтер».

У професійному мовленні треба дотримуватися загальноприйнятих мовних норм, певних взірців, адже унормованість - головна ознака літературної мови. Мовна норма - уніфіковані, традиційні, свідомо фіксовані стандарти реалізації мовної системи, обрані в процесі суспільної комунікації [1, с.19].

Як показують результати проведеного дослідження, мовлення ведучих «ТСН» містить доволі багато помилок. Найчастіше бувають такі відхилення від норми:

Порушення лексичних норм та вживання ненормативних словосполучень: не стидно, вот так, винувата, на даний час, судячи по твою виду (Н. Мосейчук, Л. Таран);

Уживання невластивих українській мові пестливих форм: Анічка, Катічка, Ваня, Леночка, Андрюша (Н. Мосейчук).

Доволі багато помилок у мовленні Лідії Таран. Ми виокремили такі найтипівіші помилки: фонетичні (анигдот замість анекдот), лексичні (задавати питання замість запитати,